

[Dyremose]

hele bruttofaktorrindkomsten blev anvendt inden for den offentlige sektor.

Derfor er det nødvendigt at stille det spørgsmål: er det rimeligt og ønskeligt, at det offentlige løser alle de opgaver, som vi har bedt det offentlige om at løse indtil nu? Det er den økonomiske del af baggrunden.

Men der er også en holdningsmæssig. Det er jo sådan, når man taler med mennesker ude omkring på arbejdspladser, i familier, på møder osv., at mange mennesker oplever et stigende formynderi i samfundet. De oplever, at det er statslige og kommunale beslutninger, der er afgørende for deres dagligdag, og de føler til en vis grad – berettiget eller uberettiget – at det er sådan, at initiativet bliver taget fra dem. De mister muligheden for selv at vælge, og de føler, at de også på en måde mister ansvaret for deres daglige tilværelse.

Jeg sagde berettiget eller uberettiget, og i mange tilfælde tror jeg egentlig det er uberettiget, men alene det, at man oplever det som et problem, gør, at vi også må vurdere, om vi har indrettet vort samfund på en sådan måde, at det enkelte menneske selv føler et ansvar for sin tilværelse, at man ikke føler sig som en del af en formynderstat. Dette holdningsmæssige aspekt vil vi også gerne have ind i debatten om privatisering.

Debatten har jo stået på et stykke tid, og der er vel ikke endnu givet en entydig definition af begrebet privatisering. Mange har efterlyst en sådan definition. Hr. Askjær Jørgensen kom, så vidt jeg kunne høre, med én, nemlig at privatisering er et andet ord for fremskridtspolitik. Den definition synes jeg ærlig talt ikke er særlig god, og jeg synes egentlig heller ikke, den er særlig dækkende. Men når nu vi ikke har haft en definition før, og når jeg ikke kan anerkende hr. Askjær Jørgensens definition, bliver jeg nødt til at vove et øje og komme med en skitse til en definition, som jeg kunne tænke mig, af begrebet privatisering.

Jeg kunne forestille mig noget i retning af, at privatisering er bestræbelsen på gennem større individualisering at nå en afbalanceret opgave- og ansvarsfordeling såvel inden for det offentlige som mellem det offentlige og private under hensyntagen til den enkeltes behov for tryghed. Jeg vil prøve på at uddybe nogle af elementerne i denne definition.

Når jeg siger en bestræbelse, mener jeg dermed en rolig, langvarig proces. Der er

ikke tale om, at vi her kommer med et hug og vil ændre på nogle forhold. Der er tale om, at vi ønsker en langsom og rolig udvikling. Det skal være gennem større individualisering, og det er vel det punkt, hvor holdningen kommer ind. Det skal altså være sådan, at det i højere grad er det enkelte menneske, der skal tage et ansvar. Det vil altså sige, vi skal give det enkelte menneske mulighed for at tage det ansvar. Også den enkelte offentligt ansatte skal have en større mulighed for at få et større ansvar for indholdet i hans eller hendes arbejde. Men når jeg bruger begrebet »større individualisering«, ligger der også deri, at der fortsat er og skal være områder, hvor det selvsagt er nødvendigt og rimeligt med et kollektivt ansvar. Det er altså ikke sådan, at man skal tro, at vi, i hvert fald fra konservativ side, mener, at man helt og aldeles kan fjerne det kollektive ansvar. Det kan man ikke. Vi mener fortsat, der er behov for et kollektivt ansvar på en række områder, men vi mener altså, at vi skal tilstræbe en lidt større individualisering af ansvaret, end vi har set i de senere år.

Når vi taler om en afbalanceret opgave- og ansvarsfordeling, ligger der deri, at vi ikke har nogen færdigsyet ideologisk løsning på, hvordan samfundet skal se ud i år, næste år og om 10 år. Vi tror, der bliver tale om en vedvarende søge-lære-proces, hvor vi gennem eksperimenter finder ud af, om den opgavefordeling og ansvarsfordeling, vi har fastlagt, er rimelig, eller om den kan være bedre, og hvor vi lærer af disse erfaringer. Når jeg taler om holdning i forbindelse med privatisering, er det altså ikke i forbindelse med, at opgaverne partout skal lægges over i den private sektor. Holdningen går altså mere på det menneskelige hensyn, det menneskelige indhold. For så vidt angår opgave- og ansvarsfordelingen, er det mere en pragmatisk vurdering af, hvor opgaverne ligger bedst.

Så siger vi, det gælder både inden for det offentlige og i forbindelse med opgavefordelingen mellem offentlige og private. Når jeg her har taget offentlige med først, hænger det sammen med, at vi gerne vil benytte denne lejlighed til at understrege, at der fortsat skal være en offentlig sektor, og denne offentlige sektor vil fortsat være ganske stor, og det tror vi er både fornuftigt og rimeligt, for der er en lang række opgaver, der bedst løses i offentlig regie.